

Information till jägare om ASF och CWD

Länsstyrelsen vill med detta brev informera länets jägare om afrikansk svinpest (ASF) och avmagringsjuka hos hjortdjur (CWD). Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket behöver jägarnas hjälp med övervakningen av dessa båda sjukdomar, och vi vill informera er om hur det går till.

Afrikansk svinpest (ASF)

Afrikansk svinpest (ASF) är en virussjukdom som drabbar tamgris och vildsvin, men inte människor eller andra djurslag. ASF har nu hittats i Sverige, utanför Fagersta i Västmanland. Än så länge påverkas inte Västra Götalands län, men det är viktigt att allmänhet, jägare och djurhållare gör vad de kan för att förhindra att smittan sprider sig.

Spridning kan ske mellan djur eller med material, kläder, skor och livsmedel. Virusnet överlever mycket länge i fryst kött, icke värmebehandlande produkter och i torkade eller saltade produkter, till exempel fläsk, skinka och korv.

Övervakning av ASF med jägarnas hjälp

Jägare uppmanas nu till ökad vaksamhet och rapportering av alla självdöda vildsvin eller vildsvin som visar tecken på sjukdom och avlivas, så att provtagning kan ske. Det är mycket viktigt att undersöka alla självdöda vildsvin som påträffas. Detta kan du som jägare hjälpa till med, genom att:

- Rapportera självdöda vildsvin till SVA via <https://rapporteravilt.sva.se/> eller genom att ringa till SVA på 018-67 40 00.

Andra råd till dig som är jägare

Det är avgörande att du som jägare känner till hur du undviker att sprida ASF. Hjälプ gärna till genom att dela följande information:

- Mata aldrig tamgrisar eller vildsvin med otillåtet foder. Undvik om möjligt att utfodra och åtla med strö, grovfoder och spannmål från länder och områden där ASF förekommer.
- Släng inte resterna av din matsäck i skog och mark där vildsvin kan äta dem. Livsmedel såsom importerad kallrökt skinka och korv kan i värsta fall sprida ASF till vildsvinen. Därför ska alla matrester slängas i soporna.
- Besök aldrig grisbesättningar i dina jaktkläder.
- Rengör dina skor, kläder och utrustning från smuts och blod innan och efter du besöker ett vildsvinshägn. Om du ska ha med dig din jakthund kan

det vara bra att även tvätta hunden och rengöra dess utrustning innan och efter.

Råd vid jakt utomlands:

- Rengör kläder och skor innan du använder dem i Sverige:
  - Tvätta av skor, stövlar, kläder och utrustning med borste tills all synlig smuts och alla blodfläckar är borta.
  - Förvara sedan skor, stövlar, kläder och utrustningen luftigt inomhus i rumstemperatur i minst en vecka innan du använder dem igen
- Om du haft med din jakthund ska du tvätta hunden och rengöra dess utrustning när du kommer hem.
- Rått eller kallrökt vildsvinskött och obehandlade jakttroféer från ASF-smittade länder får inte lämnas så att grisar eller vildsvin kan komma åt dem.
- Besök inte grisbesättningar inom 48 timmar efter jaktresa eller besök i utländska grisbesättningar.
- Jaga inte vildsvin och undvik att hantera foder eller besöka utfodringsplats för vildsvin inom 48 timmar efter jaktresa eller besök i utländska grisbesättningar.
- Om du har utländska jaktgäster bör du uppmana dem att följa ovanstående råd.

Om du vill läsa mer om ASF

På Jordbruksverkets hemsida finns mer information om ASF:

<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/afrikansk-svinpest>

På Svenska Jägareförbundets hemsida finns mer information om ASF riktad till jägare: <https://jagareforbundet.se/vilt/viltjukdomar/afrikansk-svinpest/>.

Chronic wasting disease (CWD)

Chronic wasting disease (CWD) är en sjukdom som förekommer hos hjorddjur i Nordamerika sedan 1960-talet. Den amerikanska varianten är smittsam och är ytterst svår att hejda. En liknande variant påträffades 2016 hos vildren i Norge.

Det finns också en annan variant av sjukdomen som inte verkar smittsam utan tros uppkomma spontant hos äldre djur. Den har påvisats hos älg och kronhjort i Norge, samt hos älg i Finland och Sverige. Samtliga av dessa påvisade fall var äldre djur. I Sverige påvisades CWD hos fyra äldre älgkor i Norrbotten 2019–2020. Efter 2020 har inga nya fall hittats i Sverige.

Ingen av CWD-varianterna verkar drabba människor, men smittriskerna är inte helt utredda. Myndigheterna rekommenderar därför att man inte äter djur som har CWD.

Övervakningen av CWD

Det är viktigt att undersöka sjuka hjortdjur så vi vet om det finns fler djur med CWD i Sverige. Detta kan du som jägare hjälpa till med. SVA vill få in rapporter och prover på djur som misstänks vara smittade med CWD.

Rapportera in till SVA om du ser eller fäller en älg, kronhjort, dovhjort eller ett rådjur som har ett eller flera av följande symptom:

- Avmagring
- Beteenderubbning
- Rörelsestörning
- Urinerar eller saliverar mer än vanligt

Du rapporterar till SVA via <https://rapporteravilt.sva.se/> eller genom att ringa till SVA på 018-67 40 00. SVA avgör om du bör ta ett prov på djuret och skicka in.

- Endast djur över ett års ålder provtas
- Vid avlivning ska djuret helst skjutas i bröstet – inte i huvudet
- Det finns en bra instruktion om CWD-provtagning:
<https://www.sva.se/djurhalsa/smittlage/overvakning-av-avmagringssjuka-cwd/nationell-overvakning-i-sverige/skicka-in-prov-i-den-nationella-cwd-overvakningen/>
- Det finns också en särskild instruktion för eftersöksjägare:
<https://www.sva.se/djurhalsa/smittlage/overvakning-av-avmagringssjuka-cwd/nationell-overvakning-i-sverige/skicka-in-prov-i-den-nationella-cwd-overvakningen/eftersoksjagare-nationell-overvakning/>

Om du vill läsa mer om CWD

På SVA:s hemsida finns generell information om CWD:

<https://www.sva.se/amnesomraden/djursjukdomar-a-o/avmagringssjuka-cwd-hos-hjortdjur/>

På Svenska Jägareförbundets hemsida finns ytterligare information riktad till jägare: <https://jagareforbundet.se/vilt/viltsjukdomar/cwd-chronic-wasting-disease/>

Kontakt

Om du har frågor om övervakningen av ASF eller CWD kan du kontakta

- Jordbruksverkets via växel 035-15 50 00 eller via mejlformulär på deras hemsida [Mejlformulär till kundtjänst - Jordbruksverket.se](https://jordbruksverket.se/Mejlformulär_till_kundtjänst)
- SVA via växel 018-67 40 00 eller mejl sva@sva.se.

Tack för din hjälp!